

INTERVIEW MET BERNADETTE SPINOY, DIRECTEUR-GENERAAL VAN TOTAL BELGIUM

“In de toekomst zullen alle energiebronnen hun ‘eigen’ niche voor optimaal gebruik hebben”

Met activiteiten die veel verder gaan dan louter raffinage en petrochemie, maakt Total zich op voor de industrie van morgen. Aan uitdagingen zal het deze reus met sterke Belgische verankering zeker niet ontbreken. Total wil de grootste leverancier van verantwoorde energie worden. Hoe? Door alle energiebronnen in de toekomst hun eigen niche voor optimaal gebruik te geven. Tekst en uitleg door Bernadette Spinoy, directeur-generaal van Total Belgium, de afdeling die instaat voor Marketing & Services.

Met de integratie van Lampiris in 2016 is Total nu een allround energieleverancier (aardolie-, gas- en elektriciteitsproducten). En dat terwijl Electrabel en EDF Luminus zich meer en meer profileren als dienstverlener. Is dat een strategische keuze?

“Total is een leverancier van oplossingen doorheen de hele keten: van de exploratie voor en productie van conventionele koolwaterstoffen over de productie van groene elektriciteit, tot de logistiek en het op de markt brengen van verschillende producten en diensten. Total heeft een missie: betrouwbaardere, goedkopere en schonere energie leveren aan meer mensen. In onze energiemix zitten vandaag niet alleen aardolie en gas, maar ook ‘koolstoflage’ elektriciteit uit gas en hernieuwbare energie. Daarnaast breiden we onze bestaande diensten aan particulieren en bedrijven uit.”

Hoe zal de energietransitie er volgens u uitzien?

“Het aangaan van de klimaatuitdaging is voor Total geen nieuw gegeven. Het klimaat maakt integraal deel uit van onze strategie, die vertrekt van het scenario van het Internationaal Energieagentschap, dat de opwarming van de aarde tot 2°C wil beperken. Daarin hebben alle energievormen een plaats. Binnen dat scenario moet Total voldoen aan de steeds toenemende wereldwijde energienoden, en dat met producten met een steeds kleinere koolstofvoetafdruk. Om daarin te slagen, hebben we 5 hefboomen aangeduid: 1) de energie-efficiëntie verbeteren (te beginnen bij onze eigen installaties), 2) onze activiteiten doorheen de volledige gasketen uitbreiden, 3) onze aanwezigheid in de koolstoflage elektriciteit versterken 4) duurzame biobrandstoffen promoten en tot slot 5) investeren in koolstofputten en herbebossing.”

Elektriciteit wordt vandaag voorgesteld als de energievectoor bij uitstek en de oplossing voor al onze problemen. Is dat ook zo?

“In de toekomst zullen alle soorten energie hun niche hebben waarbinnen ze optimaal kunnen worden ingezet. Elektrische mobiliteit krijgt een plaats in stedelijke omgevingen. Aardgas en aardolie hebben we nodig voor de langere trajecten en grote ladingen. Waterstof zouden we in de iets verdere toekomst kunnen gebruiken om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen op te slaan. Gas speelt een prominente rol in ons aanbod: vandaag maakt het bijna de helft uit van onze koolwaterstofproductie. Gas biedt meerdere

voordelen: het is de minst vervuilende fossiele brandstof, de uitstoot is twee keer lager dan die van steenkool en er is een grote voorraad. Het is een natuurlijke aanvulling op de hernieuwbare energiebronnen, die van nature een intermitterend karakter hebben.”

België heeft zich geëngageerd om zijn broeikasgasemissies terug te dringen. Gaan de doelstellingen te ver of zijn we net niet ambitieus genoeg?

“Over de cijfers ga ik me niet uitspreken. Ik kan alleen maar zeggen dat het klimaat, en dus ook de broeikasgassen, niet kunnen worden beheerd op nationaal niveau. Het is belangrijk dat België zich inzake milieu afstemt op de Europese ambities.”

Gas is een natuurlijke aanvulling op hernieuwbare energie

► **Vandaag draaien de gascentrales niet vaak genoeg om rendabel te zijn. Moeten we ze subsidiëren?**

“De wet met betrekking tot het capaciteitsremuneratiemechanisme¹ om de bevoorradingszekerheid te garanderen werd in april 2019 door het parlement goedgekeurd. Enkel de uitvoeringsbesluiten ontbreken nog. De gascentrales zijn essentieel om de transitie te kunnen maken wanneer we uit kernenergie stappen en ook om te voldoen aan de legitieme verwachtingen van investeerders inzake rentabiliteit.”

Zijn biobrandstoffen aan een opmars bezig?

“De huidige biobrandstoffen – waterstofbehandelde plantaardige oliën (HVO) zoals palmolie, koolzaadolie, methaanolie, propaanolie enz. – zullen deel uitmaken van de energiemix. We hebben ze nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen. Maar de ontwikkeling ervan staat nog in haar kinderschoenen. Het is essentieel dat we de volledige levenscyclus van alle opties analyseren, temeer daar het gaat om een wereldwijd probleem. Zo kunnen we vertrekken van een betrouwbaardere wetenschappelijke basis. We willen tenslotte oplossingen die niet enkel innoverend, maar ook duurzaam en rendabel zijn.”

Inzake milieu is het belangrijk dat België zijn ambities afstemt op die van Europa

DUURZAAMHEID EN DIGITALISERING

Hoe gaat Total de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)² tegen 2030 aan?

“Total engageert zich voor de SDG's. De groep identificeerde de SDG's waarop het een rechtstreekse impact kan hebben, en werkte de doelstellingen uit in functie van verschillende indicatoren (KPI's). We hebben zeer strenge doelstellingen voor de kwaliteit van het afvalwater, offshore en onshore. In onze industriële installaties hebben we onze bkg-emissies sinds 2010 teruggedrongen met 25%. Van 2015 tot 2025 hebben we een reductiedoelstelling van 15%. Daarnaast willen we het koolstofgehalte van de energieproducten die we onze klanten aanbieden stelselmatig bouwen.

¹ Een 'Capacity Remuneration Mechanism' is een instrument bedoeld om de energiemarkten aan te vullen met een capaciteitsmarkt die genoeg capaciteit garandeert voor elektriciteitsbevoorrading aan de billijkste prijs.

² In 2015 lanceerden de Verenigde Naties de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) als onderdeel van de Agenda 2030 waarmee wordt gestreefd naar een duurzame wereld "die sociaal rechtvaardig, ecologisch veilig en economisch welvarend is".

³ In 2015 keurde de Europese Commissie een actieplan goed om de transitie van de Europese economie naar de circulaire economie te versnellen, om de internationale concurrentiekracht van de Europese economie te stimuleren, om duurzame economische groei te promoten en om nieuwe jobs te creëren.

De maatschappelijke component van de SDG's vullen we in met het 'Total Foundation'-programma. Dat is gestoeld op 4 pijlers: 1) verkeersveiligheid, 2) erfgoed en cultuur, 3) opleiding en inschakeling van jongeren en 4) bossen en klimaat. We moedigen onze medewerkers aan om mee te werken aan dergelijke initiatieven.”

Wil de Total-groep zich ook profileren als een wereldwijd voorbeeld inzake recyclage?

“Absoluut. Zoals je weet, stelt het pakket circulaire economie van de Europese Unie³ een bindend streefcijfer vast: tegen 2025 moet de helft van het plastic verpakingsafval worden gerecycleerd of hergebruikt, tegen 2030 moet dat 55% zijn. Als een van de leaders in de petrochemie vervult Total een belangrijke rol inzake recyclage. Zo heeft het onderzoekscentrum van de afdeling Raffinage-Chemie van Feluy een technische oplossing ontwikkeld om polystyreen bakjes (bijvoorbeeld om vis te verpakken) te recycleren. Die techniek werd eigenlijk ontwikkeld voor een polystyreenstroom van één enkele origine, verkregen via een zeer strenge sortering.

- ▶ Door recyclage en de terugwinning van energie geeft Total het afval een tweede leven. Zo kan er worden bespaard én kunnen de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen worden gehaald. Onlangs kondigden we een investering in ToVaRec aan, één van de 6 projecten voor recyclage-units uitgekozen door de Waalse regering. Dat is een partnerschap tussen het Waals Gewest en twee actoren: Total en Vanheede, een Belgische afvalverwerkingsonderneming. De investering van 54 miljoen euro zal worden gebruikt voor de bouw van een multimaterialenplatform dat harde plastics omzet in granulaat, helemaal volgens de regels van de circulaire economie.”

Hoe ziet de Total-groep de maatschappelijke uitdagingen zoals langer werken, jongere generaties op de werkvloer en de toenemende krapte en mismatch op de arbeidsmarkt? Bepaalde aspecten daarvan zijn ook gelinkt aan de SDG's.

“Medewerkers moeten zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Dat is één van de kernwaarden van onze onderneming. Met ons programma ‘One Total, Better Together’ willen we overal ter wereld talent aantrekken en ontwikkelen, de ondernemingsgeest promoten en verzekeren dat het in ons bedrijf fijn werken en leven is. Tegenwoordig willen de medewerkers meer transparantie en inspraak in hun loopbaan.”

Er is dus niets in de toekomst dat u, zoals in sommige sectoren, doet vrezen voor een tekort aan bepaalde profielen?

“We hebben het helemaal niet moeilijk om talent aan te trekken. We zijn wereldwijd actief. Wat niet wil zeggen dat het lokaal af en toe moeilijker kan zijn om één of twee profielen in te vullen. Onze waaier aan profielen is ook redelijk breed. Dat gaat van handels-, industrieel en burgerlijk ingenieurs over mensen met een A2-diploma in mechanica voor operatorfuncties tot mensen met een middelbaar of zelfs geen diploma, bijvoorbeeld voor functies in onze benzinstations, die in België zo’n 900 directe jobs vertegenwoordigen.”

Een andere uitdaging van formaat: de digitalisering van de samenleving en alles wat daarbij komt kijken. Kan/wil Total (Belgium) een industrie 5.0 worden?

“De digitalisering is al langer aan de gang, maar is inderdaad sterk versneld. Bij Total Belgium maken we de overstap naar digitaal door innovaties uit te denken voor alle activiteiten van de groep, door te werken aan gegevensanalyse in real time, het internet der dingen, automatisering en artificiële intelligentie. Inzake geconnecteerde voorwerpen ontwikkelden we een speciale chip waarmee transporteurs hun oplegger kunnen lokaliseren en de historiek kunnen raadplegen van hun verplaatsingen, hun rusttijden enz. We ontwikkelden ook telemetrie-apparatuur om stookolie en smeermiddelen automatisch te bestellen wanneer de tank bijna leeg is en om gebruikte oliën te analyseren

Aan een imago moet je werken

met het oog op preventief onderhoud. Artificiële intelligentie zetten we in om de opmerkingen van de klanten op te volgen en ons aanbod aan te passen. We hebben ook betaalkaarten waardoor alle uitgevoerde handelingen (aankoop brandstof, tol, elektrisch opladen ...) op een en dezelfde factuur verschijnen. Ook ontwikkelden we samen met onze sites applicaties voor de industrie die beschikbaar zijn op een gespecialiseerde webshop. Zo kunnen we onze medewerkers, uitgerust met een terminal, bijstaan in hun activiteiten. We zijn dus al een heel eind op weg in industrie 4.0 en bereiden ons actief voor op 5.0!"

IMAGO VS. PLANNEN

Is het een voordeel om een multinational te zijn in België?

"Een wereldspeler zijn is een echte troef op lokaal niveau. Zo genieten we onder andere van economische schaalvoordelen, maar ook van een groot netwerk experts in een brede waaier activiteiten. Omdat we deel uitmaken van een grote groep als Total konden we grote investeringen doen, zoals het Optara-project in Antwerpen (1 miljard euro) voor de productie van uiterst zwavelarme dieselbrandstof. We investeerden ook in het Ambition-project in Feluy (45 miljoen euro) om de concurrentiekracht van de fabriek van Feluy op te krikken. De fondsen worden gebruikt om katalysatoren van de jongste generatie te produceren. Daarnaast zal er ook geëxpandeerd polystyreen (EPS) van hoge kwaliteit worden gemaakt om gebouwen thermisch te isoleren met gerecycleerde producten. En dan hebben we het nog niet over het grootste onderzoekscentrum van de afdeling Raffinage-Chemie van Feluy, een echt innovatiepareltje. Total is de grootste raffineur en distributeur van petroleumproducten in België en stelt bijna 5.000 mensen tewerk. Met ons netwerk van benzinestations zijn we marktleider voor marketing en diensten: 10 miljoen Belgen wonen op minder dan 10 minuten rijden van een van onze tankstations. Dat alles maakt dat we een sterke band met België hebben."

Bent u akkoord met de stelling dat uw bedrijf in de ogen van sommigen – bv. milieu-ngo's – nog steeds het negatieve imago van 'grote oliemagnaat' heeft?

"Aan een imago moet je werken, en hard. Het is niet alleen een kwestie van communicatie. Er is een visie nodig. Vandaag is Total een 'multi-energy'-bedrijf dat nieuwe ontwikkelingen op de markt brengt en investeert om die te ondersteunen. De Total-medewerkers zijn ambassadeurs voor het bedrijf. Dat alles vraagt tijd en moet je opbouwen door contacten met alle stakeholders te leggen en te onderhouden."

We willen het koolstofgehalte van de energieproducten die we onze klanten aanbieden stelselmatig afbouwen

Wat zijn de speerpunten in de strategie van Total Belgium om een moderne, performante organisatie te blijven?

"Een van de kernwaarden van de groep is de pioniersgeest. We ontwikkelen oplossingen die niet enkel de interne processen verbeteren, maar waarmee we de verwachtingen van onze klanten inlossen en er zelfs op anticiperen. De klant staat centraal in ons verhaal. Daarom hebben we bekwame medewerkers nodig en moeten we innovatie omarmen, dat is essentieel om onze positie als marktleider in België te behouden. Daarnaast moet opleiding de plaats krijgen die ze verdient. Een voorbeeld van innoverende producten: we lanceerden 'Folia', een nieuw gamma smeermiddelen voor metaalbewerking zonder minerale oliën of emulgatoren. Dat is gezonder voor de operatoren. Je ziet het, we werken ook aan innovatie van traditionele producten. We bevinden ons hier trouwens (voor het interview, nvdr) in wat we de Inno Space noemen. Een ruimte gewijd aan innovatie. De bedoeling is om alle werknemers toegang te geven tot innoverende werkmethodes waarbij meer wordt samengewerkt. De dialoog wordt gestimuleerd, we bouwen samen dingen op, we testen de beste ideeën en we leren uit onze fouten." ■